

UPADŁOŚĆ KONSUMENCKA

INFORMATOR

Co to jest upadłość konsumencka

Kto może ją ogłosić?

Kiedy ogłoszenie upadłości nie wchodzi w grę

Wniosek o ogłoszenie upadłości

Drodzy czytelnicy!

Upadłość konsumencka jest pojęciem, o którym słyszała znaczna większość z nas. Jest to specjalna procedura sądowa pozwalająca na oddłużenie osób, które przestały radzić sobie ze spłatą zobowiązań. Warto wiedzieć, że z dniem 24 marca 2020 roku w życie weszły przepisy nowelizacji prawa upadłościowego. Czego dokładnie dotyczą?

Zapraszamy do lektury kolejnego poradnika.

Z poważaniem,

Redakcja Biuletynu Edukacji Prawnej

Co to jest upadłość konsumencka?

Upadłość konsumencka to postępowanie sądowe, którego założeniem jest umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w toku postępowania upadłościowego. Zasadniczo można je podzielić na kilka etapów:

- postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości konsumenckiej;
- postępowanie upadłościowe właściwe i likwidacja masy upadłości;
- ustalenie planu spłaty wierzycieli i jego wykonanie;
- umorzenie zobowiązań upadłego.

Należy też pamiętać, że wybrane aspekty (etapy) upadłości konsumenckiej mogą być pominięte (np. plan spłaty wierzycieli), lecz jest to zależne od stanu faktycznego, w którym znajduje się upadły. Na gruncie nowych regulacji możliwe będzie prowadzenie postępowania na trzy różne sposoby.

Kto może ogłosić upadłość konsumencką?

Upadłość konsumencką, **czyli bankructwo osobiste**, może ogłosić osoba fizyczna, której majątek i dochody nie wystarczają na spłatę zobowiązań.

W praktyce dotyczy to więc osób bardzo mocno zadłużonych, które **nie mają szansy poradzić sobie z długami** za pomocą standardowych rozwiązań takich jak:

- konsolidacja zadłużenia,
- refinansowanie kredytów,
- wakacje kredytowe.

Potencjalnie upadłość konsumencka może być ogłoszona w imieniu osoby **niepełnoletniej lub ubezwłasnowolnionej**, jeśli są niewypłacalne.

Kiedy sąd może oddalić wniosek o upadłość konsumencką?

Oddalenie wniosku o upadłość konsumencką będzie wynikało przeważnie z nieprzemyślanych działań **osoby chcącej ogłosić upadłość**. Oddalenie może także nastąpić wskutek rażącego niedbalstwa. Przyczynami oddalenia wniosku o upadłość konsumencką mogą być na przykład:

1. **Działanie na szkodę wierzyciela** – osoba, która celowo i bezprawnie utrudniała wierzycielom odzyskanie należnych im środków, nie może liczyć na

ogłoszenie upadłości konsumenckiej. Przykładowo sprzedawała części swego majątku i ukrywała przychody już będąc zadłużona.

2. **Długi mają charakter karnoskarbowy** – jeśli zadłużenie osoby występującej o upadłość konsumencką wynika z: grzywien, kar pieniężnych i odszkodowań, które powinna ona zapłacić; upadłość konsumencka nie chroni przed postępowaniem komorniczym. Podobnie jest w przypadku długów podatkowych.
3. **Nie minęło jeszcze 10 lat od ogłoszenia poprzedniej upadłości konsumenckiej** – termin jest określony z ustawy i zawsze jest przyczyną oddalenia wniosku. Osoby, które ogłosiły upadłość konsumencką mniej niż 10 lat przed złożeniem wniosku, tracą jedynie czas składając go w tym terminie.
4. **Majątek dłużnika nie wystarczy nawet na pokrycie kosztów procesowych** – sądy rzadko odrzucają wniosek z tego powodu, ale mają prawo to zrobić.
5. **Wypłacalność** – jeśli dochody i majątek dłużnika wystarczają na spłatę wszystkich jego zobowiązań, sąd oddali wniosek o upadłość.

W praktyce więc sąd oddali wniosek o upadłość konsumencką zarówno, gdy majątek dłużnika jest zbyt niski, jak i zbyt wysoki. Pozostałe przypadki to raczej próby uniknięcia **nadużycia mechanizmu upadłości konsumenckiej** przez dłużnika.

W przypadku błędów formalnych, np. źle wypełnionego wniosku, sąd nie odda wniosku. Zamiast tego **wzywa do jego uzupełnienia**.

Upadłość konsumencka a rozdzielnosc majątkowa

W zakresie wpływu ogłoszenia upadłości na stosunki małżeńskie, osoba podejmująca decyzje o upadłości konsumenckiej, winna mieć na względzie, iż dniem ogłoszenia upadłości jednego z małżonków powstaje między małżonkami rozdzielnosc majątkowa, natomiast cały majątek wspólny wchodzi wówczas do masy upadłości, a jego podział staje się niedopuszczalny. Małżonek upadłego może jednak dochodzić należności z tytułu udziału w majątku wspólnym w toku postępowania upadłościowego, zgłaszając tę wierzytelność syndykowi.

Za istotny z punktu widzenia dłużnika skutek ogłoszenia upadłości konsumenckiej należy uznać ten polegający na zawieszeniu postępowań sądowych, administracyjnych sądowo-administracyjnych, który dłużnik jest stroną. Od daty ogłoszenia upadłości mogą one być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko niemu. Z kolei postępowania egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości umarza się natomiast z mocy samego prawa, po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Wówczas role organu egzekucyjnego przejmuje syndyk i wyłącznie on jest uprawniony do dokonywania czynności egzekucyjnych przeciwko upadłemu m.in. sprzedaży majątku, zajęcia wynagrodzenia ze stosunku pracy oraz zajęcia rachunku bankowego.

Kiedy ogłoszenie upadłości nie wchodzi w grę?

Nie możesz ogłosić bankructwa konsumenckiego, jeśli:

- prowadzisz działalność gospodarczą,
- jesteś wspólnikiem w osobowej spółce handlowej,
- istnieje realna szansa, że jesteś w stanie spłacić swoje długi (nie jesteś niewypłacalny albo zaległości dotyczą okresu krótszego niż trzy miesiące),
- dokonałeś w ciągu ostatnich 10 lat czynności skutkującej pokrzywdzeniem wierzycieli - taką czynnością może być przekazanie nieruchomości lub innej części majątku innej osobie, aby komornik nie mógł jej zająć,
- w ciągu ostatnich 10 lat złożyłeś już wniosek o upadłość, co poskutkowało jej ogłoszeniem.

Pamiętaj! Sąd przed wydaniem oświadczenia dokładnie zbada Twoją sprawę. Może wtedy uznać, że przyczyną Twojej niewypłacalności były celowe działania. To skutkuje odmową ogłoszenia upadłości, ponieważ sądy stoją na straży porządku społecznego, a niespłacanie zaciągniętych zobowiązań jest z nim sprzeczne.

Upadłość konsumencka 2023

Upadłość konsumencka w 2023 r. prowadzona jest głównie w ramach systemu informatycznego - Krajowego Rejestru Zadłużonych. Celem informatyzacji postępowań upadłościowych jest ich przyspieszenie i sprawienie, aby były bardziej transparentne. Co to oznacza dla osób, które chcą przeprowadzić upadłość konsumencką w 2023 r. na własną rękę? Tyle, że będą musiały zmierzyć się z obsługą KRZu. Niestety, ale system nie należy do zbyt funkcjonalnych i jego obsługa może przysporzyć nieco nerwów.

Czy upadłość konsumencką w 2023 r. czekają jakieś poważniejsze zmiany? Te zostały już przeprowadzone w 2020 r. i na chwilę obecną nic nie wskazuje na to, abyśmy musieli spodziewać się kolejnych. Z łatwością jednak można zauważyć, że z roku na rok zdecydowanie przybywa kolejnych bankructw wśród konsumentów. Prognozy są zatem takie, że rok 2023 może być w tym względzie rekordowy.

Wniosek o ogłoszenie upadłości

Co do zasady, wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej może złożyć wyłącznie sam dłużnik, nawet jeśli ma tylko jednego wierzyciela. Natomiast w przypadku osoby fizycznej, która była przedsiębiorcą, wniosek może złożyć również wierzyciel, także po zaprzestaniu prowadzenia przez dłużnika działalności gospodarczej, jeśli od dnia wykreślenia z właściwego rejestru nie upłynął jeszcze rok. Wierzyciel może również złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej, która faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, nawet wówczas gdy nie

dopełniła obowiązku jej zgłoszenia we właściwym rejestrze, jeżeli od dnia zaprzestania prowadzenia działalności nie upłynął rok.

Wniosek składa się na formularzu w sądzie rejonowym właściwym dla miejsca zamieszkania dłużnika – obecnie do rozpoznawania wniosków o upadłość wyznaczone są następujące Sądy Rejonowe: w Jeleniej Górze, w Legnicy, w Wałbrzychu, dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu, w Bydgoszczy, w Toruniu, Lublin – Wschód w Lublinie, w Zielonej Górze, w Gorzowie Wielkopolskim, Łódź – Śródmieście w Łodzi, w Piotrkowie Trybunalskim, dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, w Płocku, w Radomiu, dla miasta społecznego Warszawy w Warszawie, w Opolu, w Rzeszowie, w Białymstoku, Gdańsk – Północ w Gdańsku, w Bielsku – Białej, w Częstochowie, w Gliwicach, Katowice – Wschód w Katowicach, w Kielcach, w Elblągu, w Olsztynie, w Kaliszu, Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, w Koszalinie, Szczecin – Centrum w Szczecinie.

Formularze wniosku o upadłość konsumencką dostępne są w siedzibach sądów, na stronach internetowych sądów oraz na stronie <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/upadlosc-konsumencka>. Wniosek należy wypełnić w sposób rzetelny i zgodny z prawdą, w przeciwnym razie dłużnik może ponieść negatywne konsekwencje. Oprócz danych osobowych, wniosek zawiera w szczególności:

- wskazanie miejsc, w których znajduje się majątek dłużnika
- wskazanie okoliczności, które uzasadniają wniosek i ich uprawdopodobnienie
- aktualny i zupełny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników
- spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty
- spis wierzytelności spornych z zaznaczeniem zakresu w jakim dłużnik kwestionuje istnienie wierzytelności
- listę zabezpieczeń ustanowionych na majątku dłużnika wraz z datami ich ustanowienia, w szczególności hipotek, zastawów i zastawów rejestrowych
- informację o osiągniętych przychodach oraz o kosztach poniesionych na swoje utrzymanie oraz osób pozostających na utrzymaniu dłużnika, w ostatnich sześciu miesiącach przed dniem złożenia wniosku
- informację o czynnościach prawnych dokonanych przez dłużnika w ostatnich dwunastu miesiącach przed dniem złożenia wniosku, których przedmiotem były nieruchomości, akcje lub udziały w spółkach,
- informację o czynnościach prawnych dokonanych przez dłużnika w ostatnich dwunastu miesiącach przed dniem złożenia wniosku, których przedmiotem były ruchomości, wierzytelności lub inne prawa, których wartość przekracza 10 000 zł,
- oświadczenie o prawdziwości danych zawartych we wniosku.

Opłata sądowa od wniosku o ogłoszenie upadłości wynosi 30 zł, a w sytuacji, gdy majątek dłużnika nie wystarcza na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego albo w masie upadłości brak jest płynnych funduszy na ich pokrycie - koszty te pokrywa tymczasowo Skarb Państwa.

Jakie są konsekwencje ogłoszenia upadłości?

Konsekwencje ogłoszenia bankructwa osobistego **obejmują zarówno samego dłużnika**, jak i w pewnym sensie jego wierzycieli.

Dotychczasowy dłużnik poddaje się dobrowolnej (choć ograniczonej) egzekucji komorniczej – elementy majątku osoby ogłaszającej upadłość konsumencką są spieniężane w celu pokrycia przynajmniej części długu.

Ktoś taki może zachować składniki majątku **potrzebne mu do pracy i mieszkania**, oraz rzeczy osobiste. Nie może jednak zachować np. akcji przedsiębiorstw, samochodu czy cennych dzieł sztuki.

Osoba ogłaszająca upadłość zobowiązuje się do spłat zgodnie z harmonogramem – zgodnie z decyzją sądu dotychczasowy dłużnik może być zobowiązany do comiesięcznych spłat na poczet wcześniejszych długów. Kwota spłaty **uzależniona jest od możliwości płatniczych** osoby, która ogłosiła upadłość.

Maksymalny okres spłaty wynosi 36 miesięcy, ale sąd może zdecydować o krótszym okresie spłat. Wszystkie strony postępowania zdają sobie sprawę, że spłaty te prawdopodobnie **nie spowodują uregulowania całego zadłużenia**, ale ich dokonanie wystarczy by uwolnić się od pozostałej części długu.

Dotychczasowi wierzyciele nie mogą dochodzić swoich dotychczasowych wierzytelności – **poza kwotami wynikającymi z harmonogramu spłat** i sprzedaży składników majątku byłego dłużnika, jego poprzedni wierzyciele nie mogą już od niego niczego wymagać.

Dodatkowymi konsekwencjami ogłoszenia upadłości konsumenckiej, są brak możliwości zaciągania kredytów **przez dotychczasowego dłużnika** i naliczania odsetek przez dotychczasowych wierzycieli.

Ogłoszenie upadłości konsumenckiej może być dobrym sposobem na całkowite lub częściowe oddłużenie osoby, która nie jest w stanie regulować swoich zobowiązań pieniężnych. Aby skorzystać z takiej możliwości niezbędne jest jednak złożenie wniosku o ogłoszenie omawianej upadłości do właściwego sądu rejonowego, wydziału gospodarczego. Sąd ten dokładnie bada okoliczności danej sprawy i nie jest związany złożonym wnioskiem, może również zadecydować o konieczności spłaty istniejących zobowiązań, choć w mniejszym zakresie.

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA I OBYWATELSKA

Potrzebujesz porady prawnej lub obywatelskiej ? Na terenie Dąbrowy Górniczej nieprzerwanie działają punkty Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego. Potrzebujesz pilnie porady umów się na rozmowę za pośrednictwem Urzędu Miasta tel :

32/262 61 43

w godzinach pracy urzędu.

**DĄBROWA
GÓRNICZA**
dla aktywnych